

e-bülten

Elektronik Bülten
Yıl : 8
Sayı : 50
Şubat 2015

*Çukurova Üniversitesinde Konferans
Tarım Sektöründe
Karlı Bir Alternatif: Kuşburnu
Turizm Cennetleri IPARD Yatırımları
İle Keşfediliyor*

**Türkiye'nin Yeni Kırsal
Kalkınma Hamlesi TKDK**

@tkdkonline

Üyelik ve Diğer Talepleriniz için : bulten@tkdk.gov.tr

www.tkd.gov.tr

TÜRKİYE'NİN YENİ KIRSAL KALKINMA HAMLESİ TKDK

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı M.Mehdi Eker, Kurumumuzda düzenlenen, Türkiye'nin Yeni Kırsal Kalkınma Hamlesi 'Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu' konulu basın toplantısında, Tarım alanında Cumhuriyet tarihinin en büyük ve en kapsamlı kırsal kalkınma hamlesini başlattıklarını ifade etti. Kırsal kalkınma desteklerinin doğrudan katma değer ve gelir artışı sağlayan, istihdam yaratan, plansız göçün önlenmesine katkı sağlayan, üretimde kayıtlılığı artıran en etkin ve somut destekler olduğunu ifade eden Eker, son 8 yılda 262 bin yeni makine ve ekipman projesine yaklaşık 1 milyar lira destek verdiklerini, 2015 itibarıyla bu destekleri sübvansiyonlu kredi kapsamına alacaklarını söyledi.

Bakan Eker, Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı (2006-2014) kapsamında bitkisel ürün işleme ve paketlenme, hayvansal ürün işleme ve paketlenme, tarımsal ürün depolama, soğuk hava deposu, alternatif enerjili sera, su ürünleri işleme ve paketlenme, hayvan orjinli gübre işleme ve paketlenme, koyun, keçi, manda yatırımları, alternatif enerji üretimi ve basınçlı sulama alanlarındaki projelere toplam 1.1 milyar lira hibe ödendiğini kaydetti. Türkiye'nin AB Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (IPA) fonlarından yararlanan bakanlıklar arasında kırsal kalkınma fonlarını eksiksiz kullanan tek Bakanlığın Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı olduğunu altını çizen Eker, IPA fonlarını kullanan ülkeler (Arnavutluk, Makedonya, Karadağ, Sırbistan, Bosna Hersek, Kosova ve Türkiye) arasında da kırsal kalkınma fonlarını yine eksiksiz kullanan tek ülkenin Türkiye olduğunu vurgulayarak TKDK uygulamalarının AB Komisyonu tarafından bir başarı hikâyesi olarak nitelendirildiğini ve metinlere geçtiğini kaydetti. 7 bin 938 projeye sözleşme imzalandığını ve bunlardan 7 bin 91 projenin tamamlandığını ve üretime geçildiğini ifade eden Eker, toplam yatırım tutarı 3,8 milyar lirayı bulan bu projelere sağlanan hibe miktarının 2,2 milyar lira olduğunu bildirdi. Bakan Eker, Tarım ve Kırsal Kalkınma Kurumu tarafından uygulanan IPARD Programının Türkiye tarımına kazandırdıklarını şöyle sıraladı: "535 süt üretim çiftliğini destekledik. Bunların 375'i sıfırdan kuruldu. 160 tanesi modernizasyon veya kapasite artırımı sağladı. 756 tavukçulukla ilgili tesis kuruldu. Bunların 692'si sıfırdan kuruldu. Türkiye 696 bin ton beyaz et üretiminden 1 milyon 900 bin ton üretime çıktı. 404 kırmızı et besi çiftliğini destekledik. 79 tesis, modernizasyon veya kapasite artırımından istifade etti, 325 tesis sıfırdan kuruldu. 562 bin 480 yeni makine-ekipman projesi desteklendi. Sessiz reform ve büyük bir dönüşüm göstergelerinden biri bu, mekanizasyonla daha çok teknoloji kullanılmasıyla verimlilik artışı. 5 bin 343 traktör alımını destekledik. Desteklediğimiz bu projelerde 13 bin kişinin istihdamını sağladık. Tarımsal alanda AB standartlarında proje hazırlama kapasitesinin artmasına büyük katkı sağladık." Eker, 2020 yılına kadar uygulanacak IPARD-2 için AB Komisyonundan 9 Aralık'ta ön onay aldıklarına belirterek, "IPARD-2 kapsamındaki hibeler de bu yıl içerisinde başlayacak. Hedefimiz bu fonları da tam ve etkin kullanarak Türkiye'nin kalkınmasına katkı sağlamak. 801 milyon avro AB katkısı, 244 milyon avro Türkiye Cumhuriyeti'nin katkısı, toplamda 1 milyar 45 milyon avro hibe kullanılabilir, bu da yaklaşık 3 milyar liraya denk geliyor." dedi. IPARD-2'nin getireceği yenilikleri de sıralayan Eker, süt ve et üreten işletmelere yatırım tedbirinde kapsamın genişlediğini, hibe oranının yüzde 65'ten yüzde 70'e çıktığını bildirdi. Eker, manda eti ve sütüne yönelik yatırımların, kaz yetiştiriciliği yatırımlarının destek kapsamına alındığının altını çizdi. Beyaz etin yanında, yumurta üretiminde mevcut kümeslerin modernizasyonunun da destek kapsamına alındığını ifade eden Eker, yüzde 50-65 arasında olan hibe oranının yüzde 60-70 arasına çıktığını, süt, et, meyve, sebze ve su ürünleri işleme ve pazarlama yatırımlarında da hibe oranının arttığını, hibe oranının yüzde 50'den yüzde 60'a çıktığını dile getirdi. Bakan Eker, basın toplantısının ardından Kurum tarafından sağlanan hibeler ile kurulan tesisler ve ürünlerinden oluşan resim sergisini gezdikten sonra Kurumumuzdan ayrıldı.

ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİNDE KONFERANS

Mersin İl Koordinatörlüğü/ 06 Ocak 2015 - Kurumumuz Başkanı Ali Recep Nazlı, Çukurova Üniversitesi Ziraat Fakültesi öğretim üyeleri ve öğrencilerine TKDK'yı anlattı. Konferansa Çukurova Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Azmi Yalçın, Ziraat Fakültesi Dekanı Prof. Dr. İ. Halil Elekçioğlu, bölüm başkanları ve öğretim üyeleri ile çok sayıda öğrenci katıldı. 2011 yılından itibaren Kurumun proje almaya başladığını ve Türkiye'de en fazla hibe veren Kurum olduğunu söyleyen Nazlı, Avrupa Birliği standartlarında sürdürülebilir, kendi ayakları üzerinde duran, kar eden kuruluşlar kurmak istediklerini vurguladı. Türkiye'de sürdürülebilir tarımsal işletmeler kurarak tarımı geliştirmeye katkı sağlamak istediklerini anlatan Nazlı, konuşmasına şöyle devam etti:"Elbette bunu tek başımıza yapmayacağız. Fakat buna katkı sağlayan kurumlardan bir tanesiyiz. Yatırımlarımızı gezenler bilir. Biz gerçekten Türkiye standartlarının yukarı taşınmasına büyük katkı sağlayan bir Kurumuz. Ciddi yatırımlarımız var. Sadece bir proje hazırlayıp, bir ahır veya tesis kurup bırakmıyoruz. Oranın gerçekten bir işletme mantığıyla çalışması için destek veriyoruz. "TKDK'nın 42 ilde faaliyet yürüten tarım, hayvancılık, turizm, el sanatları, kültür balıkçılığı, yerel ürünler gibi pek çok alanda yatırımları destekliyor. "Bizim verdiğimiz desteklerin bir kısmı tarımı ilgilendiriyor, bir kısmı da kırsal alanı ilgilendiriyor. Bir taraftan tarımı desteklerken diğer taraftan da tarım dışı, turizm, yerel ürünler ve el sanatları gibi sektörlerle de destek veriyoruz. Süt ve et hayvancılığıyla alakalı kurulacak tesislere yüzde 65'e kadar destek veriyoruz. Ayrıca bununla alakalı inşaat, makine ekipman, danışmanlık giderleri, hatta kapısına astığı tabelayı bile TKDK olarak destekliyoruz. Besicilik, tavukçuluk ve et hayvancılığıyla ilgili tesislere de aynı şekilde destek veriyoruz. Nazlı, ayrıca süt, et, meyve, sebze ve su ürünleri paketleme ve işleme tesislerine ciddi destekler verdiklerini, yatırımcıların 3 milyon avroya kadar proje yapıp, yüzde 50'sini TKDK'dan destek olarak alabileceğini vurguladı. Çiftlik faaliyetlerinin çeşitlenmesi başlığı altında, arıcılık, tıbbi aromatik bitki üretimi, süs bitkileri üretimi, fidancılık gibi faaliyetlerinin yanı sıra, el sanatları, kültür balıkçılığı ve yerel ürünlerle ilgili yapılan projelere yüzde 50 destek verdiklerini aktaran Nazlı, yaklaşık 187 milyon avro hibenin verileceği çağrı döneminde başvuruların 12 Ocak'ta başladığını ve 10 Şubat'ta sona ereceğini vurguladı. Yoğun ilgi gösterilen Konferansta, Başkan Nazlı birçok kamu kurumuna müfettiş, uzman ve denetçi alımında ilk kriterin yabancı dil olduğuna dikkat çekerek öğrencilere bu konuda kendilerini geliştirmeleri noktasında tavsiyede bulundu.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK SEKTÖRÜ ORTAK AKIL TOPLANTISINDA BURSA'DA BULUŞTU

Bursa İl Koordinatörlüğü/ Ocak 2015 - Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Mehmet Mehdi Eker' in katılımı ile 18 Ocak 2015 tarihinde Bursa'da gıda, tarım ve hayvancılık sektörlerine yönelik değerlendirme toplantısı yapıldı. Toplantıya Bakan Eker'in yanı sıra, Bursa Valisi Münir Karaloğlu, Bakan Yardımcısı Kudbetin Arzu, Bakanlık Genel Müdür ve Daire Başkanları, Bakanlığa ait il birimlerinin temsilcileri, Odalar, STK'lar ve firma temsilcilerinin geniş katılımıyla gerçekleştirildi. Toplantıda sektörün sorunları ve çözüm önerileri üzerinde bilgi alışverişinde bulunulduktan sonra, Bakan Eker tarafından gıda, tarım ve hayvancılık sektöründe il genelinde yapılan çalışmalar ve 2014-2018 yılı arasında gerçekleştirilmesi öngörülen program hakkında açıklamalarda bulundu.

BURSA'DA YENİ YATIRIMCILAR TKDK İLE HAYALLERİNE KAVUŞTU

Bursa İl Koordinatörlüğü/Ocak 2015 - 11. başvuru çağrı ilanı kapsamında İl Koordinatörlüğüne sunulan projelerden incelemesi tamamlanan ve Kurumumuzca yapılan 5. Proje Değerlendirme ve Seçme Komisyonu (PDSK) toplantısı neticesinde destek almaya hak kazanan projelerle sözleşme imzalama sürecine başlandı. 5. PDSK kapsamında Bursa'da destek almaya hak kazanan 29 projeye yaklaşık 13,5 milyon liralık yatırım gerçekleştirilecek olup, yatırımların tamamlanmasıyla birlikte proje sahiplerine yaklaşık 7,5 milyon lira hibe desteği sağlanacak. 2014 yılı içerisinde tamamlanması hedeflenen projelerin tedbirlere göre dağılımı; 3 adet süt üreten tarımsal işletme, 2 adet kırmızı et üreten tarımsal işletme, 1 adet beyaz et üreten işletme (broyler işletmesi), 1 adet et işleme tesisi, 1 adet meyve-sebze için soğuk hava deposu, 18 adet tıbbi aromatik bitki yetiştiriciliği işletmesi, 3 adet arıcılık işletmesi şeklinde gerçekleşecek. 11 ve 12. çağrı dönemlerinde tamamlanan projelerle birlikte yeni dönemde hayata geçirilmesi planlanan desteklerin Bursa'nın ekonomik seviyesini Avrupa Birliği standartlarına ulaştırması hedefleniyor.

TARIM SEKTÖRÜNDE KARLI BİR ALTERNATİF ÜRÜN: KUŞBURNU

Çorum İl Koordinatörlüğü/Ocak 2015 - Kurumumuzun tıbbi ve aromatik bitkilerin yetiştiriciliğine vermiş olduğu desteklerden cesaret alarak Çorum ili Mecitözü ilçesi Terken köyündeki arazisinde alternatif bir üretim alanı oluşturan Mustafa Erkan'a konuk olduk. Hem kurmuş olduğu 'Kuşburnu Bahçesi' ile hem de Kurumumuz desteklerinden faydalanma süreci ile ilgili bilgiler aldık.

Merhaba kendinizi tanıtabilir misiniz?

İsmim Mustafa Erkan, Çorum'un Mecitözü İlçesi Terken köyünde tarım ve hayvancılıkla uğraşmaktayız. Geçmişte 120 hane olan köyümüzde son kalan 20 haneden birisiyiz. Doğduğumuz yerde doymak istediğimiz için hala buradayız.

Projeniz ile bilgi verebilir misiniz?

Projemiz 14 dekar alanda Rosa Rugosa cinsi Kuşburnu yetiştiriciliği. Bahçe tesisi, traktör ve alet-ekipman temini için hazırladığımız proje kapsamındaki 92.210,00 lira yatırıma karşılık 46.105,00 lira hibe aldık.

Proje sürecinde karşılaştığınız güçlükler nelerdir?

Hem danışmanımızın hem de bizim tecrübesizliğimizden kaynaklı tedarik sözleşmeleri için hesaplanan damga vergisini geciktirdiğimiz için kesilen ceza ile verilen destekler neticesinde bayilerin yaptığı fiyat artışları bizi biraz zorladı.

Projenizden beklentileriniz nelerdir?

Almış olduğumuz hibe ile projemizden aslında daha fidanlarımız verim çağına gelmeden faydalanmış olduk. Hemen yanı başımızda Merzifon ilçesindeki işleme tesisleri kuşburnu meyvesi arıyor, dolayısı ile pazarımız hazır. Öyle görünüyor ki siparişleri karşılayabilmemiz için kuşburnu bahçemizi genişletmemiz gerekecek.

Tekrar proje vermeyi düşünüyor musunuz? Proje hazırlamak isteyenlere önerileriniz nelerdir?

Evet, hazırlatabilirsek bu çağrıda eksik kalan bir kısım alet ekipman ve tel örgü için müracaatımız olacak. Her şeyden önce projeyi hazırlayan danışman seçimini çok iyi yapmalılar. Proje hazırlık sürecinde de İl Koordinatörlüğündeki Uzmanlarla diyaloglarını kesmesinler. Danışan dağlar aşmış, danışmayan düz yolda şaşmış.

Son olarak söylemek istediğiniz bir şeyler var mı?

Son olarak ben İl Koordinatörlüğünde çalışan arkadaşlara teşekkür etmek istiyorum. Sayın İl Koordinatörümüzden uzmanlara, destek personelinde güvenlik görevlisine kadar tüm personel bizler için mesai gözetmeksizin iyi niyetle hizmet veriyorlar.

DENİZLİ'DE TANITIM YELPAZESİ GENİŞLİYOR

Denizli İl Koordinatörlüğü/Ocak 2015 - Tanıtım faaliyetlerine ara vermeden devam eden İl Koordinatörlüğü, düzenlediği toplantılarla her kesimden faydalanıcılara Kurumun hibe fırsatlarını anlatıyor. Bozkurt Belediye Başkanı Birsen Çelik ve birçok faydalanıcının katılımıyla gerçekleşen ilk toplantıda İl Koordinatörü Dr. Sadık Yetim 2014 yılsonu itibariyle 38 Milyon liralık kaynağın toplamda 198 işletme sahibine hibe olarak verildiğini belirtti. Tanıtım toplantılarıyla Denizlili yatırımcılarla daha sık bir araya gelmeyi hedefleyen İl Koordinatörü Yetim, Anadolu Aslanları İşadamları Derneği (ASKON) üyelerine kurumun çalışmaları hakkında bilgi verdi. Denizli ilinin turizm potansiyelini değerlendirilmesi gerektiğine vurgu yapan Yetim yapılacak yeni girişimlerin Denizli'ye yatırım, istihdam ve ihracat olarak geri döneceğine dikkat çekti. Kurumumuzun Merkez Efendi Belediyesi ile ortak olarak düzenlediği toplantıda katılımcılara 13. çağrı için son başvuru tarihinin 10 Şubat olduğu hatırlatılırken yatırımcıların proje hazırlama konusunda hemen karar vererek hızlı davranmaları ve % 50-65 arasındaki hibelerden yararlanmak için Kurumumuza başvurmaları istendi.

IPARD TANITIM TOPLANTILARI ARALIKSIZ DEVAM EDİYOR

Bursa İl Koordinatörlüğü/Ocak 2015 - Ocak ayında Orhaneli, Büyükorhan, Yenişehir ve Gemlik ilçelerinde, İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlükleri ve ilgili odaların işbirliğiyle gerçekleştirilen IPARD tanıtım toplantıları faydalanıcılardan büyük ilgi gördü. Toplantılarda, Kurumumuzun Bursa'da desteklediği projeler ve 13. başvuru çağrı döneminde sağlanacak destekler konusunda bilgi aktarıldı. Özellikle, IPARD Programında yapılan değişiklikler ve daha önce Bursa'da uygulanmayan ancak yapılan değişiklik sonucu 13. çağrıdan itibaren uygulanmaya başlanacak olan yöresel ürünlerle ilgili de detaylı bilgilendirme gerçekleşti. Yoğun katılım sağlanan toplantılarda Bursa'da 2013 yılında hayat bulan yatırımlar görsel bir sunumla potansiyel başvuru sahipleriyle paylaşıldı. Katılımcıların sorularının yanıtlanmasıyla son bulan toplantılarda yeni projeler için Kurumumuzun kapısının her daim açık olduğu mesajı verildi.

ÇAĞLAYANCERİT'İN EL DEĞMEMİŞ TURİZM CENNETLERİ IPARD YATIRIMLARI İLE KEŞFEDİLİYOR

Kahramanmaraş İl Koordinatörlüğü/Ocak 2015 - Çağlayancerit ilçesi kuzeyde Engizek dağları, güneyinde ise Öksüz dağı ile çevrili bir vadide kurulmuştur. İlçenin Engizek Dağları kesiminde yüksek alanlarda yaylak ve otlaklar bulunmaktadır. İlçe sınırları içinden Göksu ve Aksu çayları geçmekte olup, sulanabilir araziler bakımından bu su kaynakları önem taşımaktadır. Kurumuza 9. başvuru çağrı döneminde başvuruda bulunan ve Çağlayancerit ilçesinde yatırım gerçekleştiren, Mustafa Tunç ile bir röportaj gerçekleştirdik.

Mustafa Bey, IPARD Programı ve Desteklerimiz hakkında görüşleriniz nelerdir?

IPARD Programı özellikle kırsal alanda ki ekonomik ve sosyal hayati geliştirmek, sürdürülebilir küçük ve orta ölçekli işletmelerin sayısını arttırmak ve mevcut işletmeleri daha verimli ve karlı hale getirebilmek için hazırlanmış geniş kapsamlı bir program olarak biz yatırımcılara sunulmuştur. İlçemizde tarım alanları oldukça sınırlı olduğu için bölgemizde mevcut olan tabiat güzellikleri eşliğinde kırsal turizm tesislerinin de AB standartlarında yapılmasının önünü açacağını düşünüyorum. Ülkemizin mevcut altyapısı göz önünde bulundurularak gerekli iyileştirmelerin yapılması durumunda çok daha faydalı olacağını da belirtmek isterim. Bölgemiz açısından cesaret edilemeyen turizm tesisleri yatırımlarının Kurumunuz sayesinde biz öncü yatırımcıların cesareti ile gerçekleşeceğini belirtmek isterim.

Kurumumuzun bu süreçte tavrını nasıl değerlendiriyorsunuz?

İl Koordinatörlüğü hakkında söylenecek çok şey var. Başvurumuzdan itibaren destek aldığımız tarihe kadar başta İl Koordinatörümüz Ömer Süha Bey olmak üzere tüm İl Koordinatörlüğü çalışanları, Kurumda çalışan her birey projemizin tamamlanmasında pay sahibidir. Hepsine bir kez daha teşekkür ediyorum. Şunu da ifade etmek isterim ki İl Koordinatörlüğünüzün sabırlı, iyi niyetli, gayretli çabaları sayesinde böyle nezih, gurur vesilesi olacak tesisler hayata geçerek ilçemiz girişimcilerinin ufku genişlemiştir.

IPARD Programı kapsamında ne kadar destek aldınız?

Projemizin toplam tutarı 850 bin lira civarındaydı. Uygun harcama tutarı olan bu harcamanın yaklaşık 408 bin lirasını destek olarak aldık. Projemizi yatırım suresinin kısa olmasının avantajı ile öz kaynağımız ile finanse ettik. Kurum hibelerini de hak ediş dosyalarını Koordinatörlüğe teslim edilir edilmez, kısa sürede yapılması bizi ayrıca memnun etti tabii.

Almış olduğunuz desteğin işletmeniz üzerinde nasıl etkileri oldu?

Çağlayancerit ilçesi coğrafi olarak Akdeniz bölgesi sınırları içindedir. Kuzeyinde Nurhak, doğusunda Adıyaman ili Gölbaşı ilçesi, güneyinde Pazarcık, batısında ise Kahramanmaraş ili Merkez ilçesi bulunmaktadır. İlçenin merkez rakımı 1150 metredir. İlçede Akdeniz iklimiyle karasal iklim arasında geçiş özelliği taşıyan iklim tipi hakimdir. Yaz mevsimi sıcak ve kurak kış ve mevsimi soğuk ve kar yağışlı, baharlar ise ılık ve yağışlıdır. Yeşiliyle doğasıyla ve buz gibi doğal su kaynaklarıyla keşfedilmeyi bekleyen bir turizm cennetidir.

Ayrıca Kurumunuzun vermiş olduğu cesaretle yeşil doğa, kar beyazı, doğal kaynak suyu ve ürünleri, yaylaların oksijeni, bölgemiz doğal lezzetlerinin taş fırın ürünleri de dahil her çeşidi, dalından yeni kopmuş sebze ve meyveler, ekonomik fiyatlarımız, huzur ve keyifli bir ortamla müşterilerimizi buluşturduk. Kırsal turizm işletmelerinin ciddi yatırım maliyetleri oluyor malum. Şahıs işletmesi şeklinde başladığımız yatırımı uzun zamandır planlamaktaydık. Bu destek vesilesiyle planlarımızı hayata geçirme fırsatımız oldu.

SURİYELİ İŞADAMI KAHRAMANMARAŞ'TA İTALYAN PEYNİRİ ÜRETİMİNE BAŞLADI

**Kahramanmaraş İl
Koordinatörlüğü/Ocak 2015** - Süt ve Süt Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması sektöründe faaliyet gösteren, daha önce Suriye'de faaliyet gösterirken çıkan iç savaşta rejim güçleri tarafından fabrikaları yıkılan Suriyeli iş adamı Mahmut Zakrit, Taybah Gıda Sanayi ve Tic. Ltd. Şirketini Kahramanmaraş'ta tekrar faaliyete geçirdi. Şirketin sahibi Mahmut Zakrit, İl Koordinatörlüğümüze 11. çağrı döneminde sunmuş olduğu projede 2.578.016 liralık yatırımı için %50 oranında 1.289.000 lira tutarında hibe aldı.

Kısaca kendinizi ve firmanızı tanıtır mısınız?

İsmim Mahmut Zakrit, 1979 yılında İtalya'ya öğrenci olarak gittiğini ancak Hafız ESED döneminde çıkan iç savaş nedeniyle 3. sınıfta okulu bırakarak iş hayatında başarılı bir çizgi yakaladım. Daha sonra zeytin, yoğurt ve peynir alanında kendi firmamı kurarak Ortadoğu'ya ihracat yapmaya başladım. İşler tam rayına oturunca Suriye'ye dönerek 1992 yılında fabrika kurdum. Fabrika güzel gelir getiren işlere imza atmaya başlayınca ikincisini kurdum. Lübnan, Irak ve Dubai'ye ihracat yapmaya başladım. Fakat yeniden iç savaş başlayınca şartlar ağırlaştı, araçlarımız durdurulup yağmalanmaya başladı. En sonunda da fabrikalarımı bombaladılar ve tüm emeğim mahvoldu. Çalışan işçilerimi tutuklayıp hapse attılar. Bunun üzerine her şeyimi bırakıp güvenli bir liman olan Türkiye'ye sığındım.

Kurumumuzla nasıl tanıştınız?

Elimde kalan sermaye ile Türkiye’de iş kurmak için araştırma yaparken, İl Koordinatörlüğü ile tanıştım. Benden istedikleri şartları yerine getirerek bir fabrika kurup, üretime başladım. Asya ve Ortadoğu’ya ihracaat için hazır duruma geldim. Bu sektörde ihraç yapabilecek 80 firma arasında yer alıyoruz.

Projeyi hazırlamaya karar vermenizdeki etkili olan unsurları bizimle paylaşır mısınız?

Avrupa ve Ortadoğu pazarında uzun süredir peynir sektöründe yer aldığım üretim yeri ve ürün kalitesinin öneminin zaten farkındaydım. Kurumunuzun her şeyden önce planlı ve programlı çalışmayı teşvik ederek AB Standartlarında üretim yerlerine destek vermeyi amaçlaması etkili oldu. Ayrıca yatırımda sağlanan KDV muafiyeti ve muafiyet sonrası tutarın %50’sinin Kurumunuz tarafından hibe edilmesi gibi mali avantajlar aldığım kararı etkiledi. Aynı zamanda aldığım hibenin gelir vergisinden muaf olması kararımın en can alıcı nokta oldu.

Proje hazırlama sürecinizden bahsedebilir misiniz?

Danışman şirketimizle birlikte proje sürecini birlikte yürüttüm. İşletmemiz 40 ton/gün kurulu kapasiteli bir süt işleme tesisi olarak kuruldu. Kalite standardı yüksek özel peynir türleri olan emmental, comembert, romano peynirlerinin yanı sıra krem ve lor peynirleri üretecektir. Yetersiz kaldığı yerlerde Koordinatörlük personeli her zaman yanı başımızdaydı. İl Koordinatörlüğü proje hazırlığı safhalarının da dikkat edilmesi gereken hususlarda yardımcı oldu. Karşılaşacağımız sorunları önceden tahmin ederek biz yatırımcılar için yol haritasını sağlıklı oluşturdu. Yaptıkları kontrollerle yatırımcının marjinal faydasını en üst seviyede tuttular.

Projeniz ile ne tür destekler aldınız?

Çiğ süt depolama tankı, Emmental peynir taşıma ve dinlendirme arabası, Lor dinlendirme tankı, Krema seperatörü, Perfore pres teknesi, Pre-press, Krem eritme peynir makinesi, Tereyağı yayık, Emmantel peynir presi, Emmantel peynir kalıbı, Pastörizasyon ekipmanı, Süt temizleme seperatörü, Soğuk depo paneli, Buzlu su ünitesi gibi makine-ekipmanlarımızı Kurum sayesinde şirketimizin envanterine ekleyebildik. Kurum olmasaydı belki bu araç-ekipmanlara daha uzun sürede ve daha maliyetli olarak ulaşabilirdik. Kurumunuz sayesinde işletmemizi modern bir şekilde kurarak ekonomiye kazandırdık.

Kurum çalışanları ve Kurumumuz hakkında neler söyleyebilirsiniz?

İl Koordinatörlüğünde çalışan uzman arkadaşlar oldukça sıcakkanlı, özverili ve güler yüzlü, disiplinli kamu görevlileri. Türkiye’ye sığındığım günlerde devletin bize uzanan yardımcı eli, yatırım kararından sonra da Kurum aracılığıyla devam etti. Birçok ülkede yabancı sermayeye gösterilen hoşgörüden çok daha fazlası Türkiye’de devlet kurumlarında fazlasıyla bulunmakta olduğunu müşahade ettim. Kurum çalışanları proje hazırlama safhalarında yardım ve desteklerini hiç esirgemediler. Kurumunuzun paylaşımcı yapısı, özel sektör heyecanı ile çalışması ve disiplini biz yatırımcıları oldukça etkiledi.

Başvuru yapmak isteyenlere neler tavsiye edersiniz?

IPARD Programı kapsamında yatırım yapmayı düşünenler hiç zaman kaybetmeden Kuruma uğrayarak bir sıcak çay içmelidir. Yatırımcıların proje başvurusunda bulunmalarını tavsiye ediyorum. Kurum prosedürleri gün geçtikçe dinamik bir işleyiş sergileyen mekanizması ile daha rahat uygulanabilir hale gelmektedir. Tüm yatırımcılar proje başvurusunda bulunarak Avrupa Birliği fonlarından faydalanmalıdır.

Son olarak söylemek istediğiniz nelerdir?

Kurumunuz ve çalışanlara gerçekten çok teşekkür ediyorum. Türkiye’de bulunan diğer devlet kurumlarını en iyi şekilde temsil eden, yatırımcı dostu bir kuruluş özelliği gösteriyorlar. Ülkemiz ekonomisine bu fonları kullanıp yatırım yaparak ekonomik anlamda katma değer sağlayabiliyorsak, işsizlik oranlarının düşmesine katkı yapabiliyorsak ne mutlu.

KÜNYE

Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Elektronik Bülten
Proje Yönetim Koordinatörlüğü Tanıtım Birimi

Kurumumuz ve elektronik bültenimiz ile ilgili görüşlerinizi bizim ile paylaşmanızdan memnuniyet duyarız. Bize bulten@tkdk.gov.tr adresinden ulaşabilirsiniz.

Bültenin tüm hakları, Avrupa Birliği Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı Kırsal Kalkınma Bileşeni (IPARD) programını uygulayan Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu'na ait olup sadece kaynak gösterilmek kaydıyla alıntı yapılabilir.

Avrupa Komisyonu bu yayının içeriğinden sorumlu değildir.